

ROMANIA · EROICA

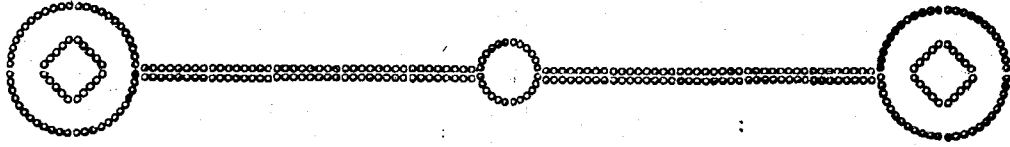
BCU Cluj / Central University Library Cluj

Organ oficial de propagandă
 al Societății
 „Cultul Eroilor”
 Comitetul Central

Nu vărsați lacrimi pe mormintele eroilor,
 ci mai curând slăviți-i în cântece așa ca
 faima numelui lor să rămână un semn prin
 legenda neamurilor. Chariq:

AU INFLOREDIT BUJORII...

*Au înflorit bujorii, garoafele și crinii
 În maldăre suave de frunze și petale,
 Cădelnițând miresme în liniștea grădinii
 Mi-au răsărit de-odată un rai de flori în cale...*

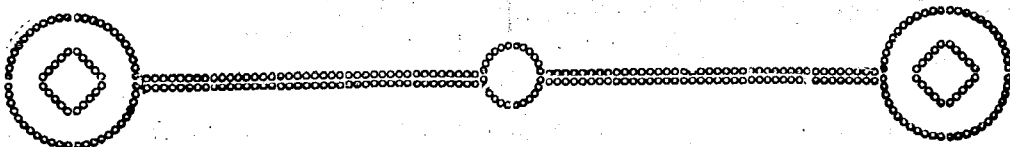
*O! doamne, pentru cine au înflorit bogate
 Atâtea flori ce mâine s'or scutura'n uitare
 Și'n vase japoneze vor fi împrăștiate
 Sau poate vor fi aduse ofrandă la altare?*

*De ce mă împresoară atâtea gânduri sfinte
 Să mi amintesc de-odată de cei plecați din viață,
 De cei ce dorm în sumbre și tainice morminte
 Și nu mai văd bujorii din blonda dimineață?*

*De ce mă poartă visul spre triste țintirime
 În avalanșa vie de frunze și petale,
 Și mă gândesc la câmpul cu gropile-anonime
 Când crinii și bujorii mi-au înflorit în cale?*

*De florile acestea un gând pios mă leagă:
 Sunt morții, toți ai noștri iubiți mai înainte
 Ce-au dat eternității, viața lor întreagă
 Și cer o clipă numai de-aducere-aminte!*

Mircea Dem. Rădulescu

M. S. R. FERDINAND I, Regele tuturor Românilor

In zilele mari și istorice în care neamul românesc și-a cucerit pentru totdeauna, prin jertfa sutelor de mii de eroi, drepturile sale la viață și libertate el n'a uitat niciodată pe cel dintâi dintre eroii săi, pe M. S. Regele Ferdinand I, al cărui suflet a fost una cu sufletul neamului.

Astăzi, mai mult ca oricând, întreg poporul românesc își îndreaptă recunoștința și dragostea sa nemărginită către M. M. L. L. Regele și Regina, care atât în timpurile senine, cât și în timpuri grele, au mers cu neștrămutată și eroică hotărâre în fruntea destinului său și Le urează din toată inima încă mulți ani de viață fericită pentru binele și propășirea neamului.

România Eroică

LA TURNUL ROȘU

(NOTE DE DRUM PRIN MUNȚI)

de JEAN BART

Tocmai sus, pe creastă am descălicat. Imi înțepenise picioarele. De patru ceasuri urcam spinarea muntelui, prin întunecimea bătrânilor păduri de fagi.

deasupra Lotrioarei. În stânga, prin calea albăstruie care plutea deasupra câmpiei Șalimbărului, se bănuia conturul Sibiului departe. În dreapta selea în zare albul Căinenilor de

M. S. Regina, în curtea Patriarhiei, stând de vorbă cu veteranii din războiul dela 1877.

Din mușchea amestecatei înălțimi, cu o singură privire, cuprinz întregul defileu al Oltului, ca într'un minunat ochiu de panoramă.

Pe când urmăream de sus panglica argintie a Oltului ce undula pierdut în zare, nu știu de ce, prin minte mi se încrucișa în ritmuri crimpee din poeziile pe care le declamam înfiorat în vremea tinereții.

Oltule care ai fost martor, vitejiilor trecute,

Și Oltul ca un leu rănit gema la cotituri
Și lung vuia în vale întinsele păduri.

Mă găseam pe înălțimea dela râul Vadului,

Argeș. Și drept la picioarele noastre se deslușiau în fundul prăpastiei deschise ca niște jucării, căsuțele de vamă pe vechia frontieră.

Cu un fel de încăpățănare căutam să-mi pot da seama pe vasta hartă vie, întinsă la la picioare, cum s'au perindat fazele luptei dintre Români și Nemți.

Căci sigur bătălia asta dela Sibiu e prima luptă mare avută pe frontul carpatin în războiul nostru.

Cum a fost cu puțință diviziei alpine condusă de prințul Henric al Bavariei, să străbăta nesupărată prăpăstiile păduroase ale carpați-

lor și să coboare la Căineni în spatele armatei noastre ajunsă în fața Sibiului.

Cum au reușit ai noștri înfrânți și încercuți să se strângă prin defileul strâmt al Oltului, scăpând din cercul de fier al lui Falkenhayn care ne pregătise un dezastru catastrofal asemenea cu cel dela Sedan?

La atâtea întrebări chinuitoare nu puteam găsi răspunsuri pe deplin.

M'am așezat jos la rădăcina unui stejar pe straturi de mușchiu moale și arămiu ca blana de urs bătrân.

La doi pași cu pușca pe genuchiu sta călăuza mea moșu Lupan, cioban și pușcaș, din Turnul Roșu fost de mult cătană la nemți în Honvezi, pe vremea când era tânăr încă draguțul de împărat.

Curios să știu întrucât își dă seama moșneagul mărunțel din creerii Carpaților de acele fatale întâmplări din epoca noastră, l'am întrebat trecându-i pachetul de tutun: Ai fost moșule pe aci în timpul războiului? Ai văzut luptele care s'au dat prin partea locului?

— He! Incepu el pe când își răsuca o țigară cât degetul de groasă, a fost prăpăd mare pe aici domnule.

Și moșu Lupan, care habar n'avea de arta militară, căci n'auzise prin târlele din munte de tactică și strategie, și nici ca să citească o hartă și cote încalcite nu încercase în viață, mi-a lămurit cu atâtea agerime întreaga bătălie pe teatrul de operații, desfășurat pe pntinsa hartă măreață a naturii, văzută de sus de pe munte, cât ochiul putea cuprinde în zare.

Și moșu Lupan pe nesimțite, trecu și la partea critică a operațiilor de pe Olt.

— Că vezi D-ia Domnule, musai trebuiau să țină munții de pe dreapta Oltului. Alt cum li tăia nemții drumul de legătură înapoi cu țara.

Dar ei n'au cugetat pe semne c'or merge țemții de curmezișul munților ca să lecadă în spate tocmai la Căineni.

Că vezi, aveau nemții anume catane învățate de se cățara pe munte cum îi capra. I-am văzut și eu: aveau tunică cenușie, purtau un fel de genunchere și niște petice de piele să ertaji, tocmai pe fundul pantalonilor; aveau și niște bețe lungi cu țapuse de fier la vârf.

Noi, câțiva cum i-am simțit, într'o goană am alergat cu vestea la talmaciu, unde era ștabul-oastei românești.

Dar n'am avut crezare. Ba unii ne luau în râs iar alții ne țineau de rău, că speriem degeaba lumea.

Numai a treia zi când s'au pomenit cei din Căineni cu nemții deasupra capului de munte, atunci au sărit cu toții.

Mare primejdie a fost în ziua aceea Domnule. Că de apucau nemții să se întărească acolo îi înfărcuia pe români de a avea să cadă toată oastea ca șoarecele în cursă.

Mare minune cum au scăpat românii. Dar ce-i drept că au lucrat atunci cu repegiune și bărbăție.

Un om din Căineni, care a luat parte la luptă, ne-a povestit ce s'a întâmplat acolo. Ci că un colonel, aflat numai în treacăt când a văzut pe nemți că încep să țacăne cu mitralierele pe munte s'a repezit la primărie a scos toate puștele care erau acolo și c'un sergent din jändărmărie a strâns 13 oameni, niște bătrâni, câți mai rămăsese în sat. Cu sânurile pline de cartușe i-au băgat într'un șanț. Și patru ceasuri au tras moșnegii de zor la țintă de credeau nemții că o armată întreagă îi așteaptă în Căineni.

O baterie a venit în goana cailor pe șoseaua dela Brezoi, iar alta a luat-o spre munte, pe la spate, ca să-i atragă pe nemți de cealaltă parte.

Dacă nu izbuteau românii atunci repede să-i împingă și să-i fugărească, toată oastea din fața Sibiului nu s'ar mai fi putut scurge înapoi în țară.

Câte tunuri și căruțe n'au fost prăvălitate în apă. Câte trupuri omenești n'au fost duse la vale de apa Oltului.

Umblau caili slobozi rătăcind prin păduri. O parte din trupe a luat-o deadreptul peste munți strecurându-se pe poteci.

Un batalion românesc care se retrăgea din Sadul pierzând legătura a luat-o decurmezișul munților. Eu le-am arătat drumul și i-am scos tocmai în jos de Căineni. I-am purtat pe unde știam eu, cinci zile și cinci nopți prin creerii munților pe la spatele nemților până i-am trecut dincolo în țară. Hrană numai era un pic.

Până în Căineni n'am mâncat decât ghindă și bureți.

Când s'o văzut scăpat colonelul m'o sărutat pe amândoi obraji și mi-o fost scris numele pe o țidulă.

— Să știi moșule că are să-ți vie în curând o decorație de războiu. Așa mi-o spus atunci. Și bătrânul tăcu.

După un timp îl întrăbai dacă i-a venit decorația.

— Ba, n'a venit până azi... poate s'o fi rătăcit hârtia aceea pe care îmi scrisese numele sfârși resemnat moșu Lupan pe când își căuta în chimir amănarul și cremenarea ca să scapere pentru un foc de țigară.

Târziu am început a coborâ muntele răzbind prin valea Lotrioarei.

Înainte noastră mergea, cu limba scoasă, Tărcuș, un dulău flocoș de rașă ciobănească,

dresat de moș Lupan ca cel mai minunat câine de vânătoare.

Pe un tâpșan, într'o poiană ne-am oprit în fața unor cruci rămase din vremea războiului pe acolo.

Un om care urca muntele la târlele de vite, se opri în dreptul unui mormânt, își făcu o cruce și rupând o bucată de vreasc uscat îl așeză cu pietate pe movila de lemnișoare ridicată pe mormânt.

Priveam nedumerit. Moșu Lupan mă lămuri:

— Pe aci pela noi așa-i obiceiul. Pentru că omul nu poate avea totdeauna la îndemână o lumânare s'o pună creștinește pe mormânt rupe o bucațică de lemn și o lasă acolo la turnul roșu așa ca în chip de lumânare de sufletul celor care se odihnesc în pădure.

De acum doi ani s'au adunat toate osemintele răspândite prin munții din partea asta a Oltului.

Un cimitir de eroi s'a întocmit pe coasta cu înclinare dulce care coboară dela T. Roșu pe șoseaua Călimănești Sibiu. ¹⁾

1) Cimitirul acesta de eroi s'a întocmit din inițiativa și prin stăruința însuflețită a d-lui comandor Eugen Botez (Jean Bart) cu concursul Comitetului Central al Societății „Călugărul Eroilor”. Măreția acestei pioase opere însă se daorește d-sale. N. R.

În castelul T. Roșu pentru că ar fi fost, cică, vopsit în sângele turcilor uciși într'o bătălie cu nemții acum e un orfelinat de ocrotire socială. Copii îngrijesc mormintele eroilor.

O cișmea de piatră cu apă răcoritoare s'a zidit chiar în șosea spre pomenirea celor adormiți acolo.

Crucele albe la rând se înșiră pe un covor de verdeață.

Iar sus la piciorul unei troițe de stejar sub o candelă veșnic aprinsă, e așezată o lespede sculptată în chipul unui mare ceaslov pe care pe care stă scris:

„Adunatu-s'au în locul acesta osemintele eroilor.

căzuți în luptele din valea Oltului pe timpul războiului de întregirea neamului în anii 1916—1919.”

„Și ca să slujească drept veșnică pildă, aceste morminte datu-s'au în grija și păstrarea copiilor orfani ai așezământului de ocrotire socială.”

Jean Bart

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nu există datorie mai sfântă decât
slăvia amintirii eroilor

Nu ne este îngăduit să ne bucurăm
de binefacerile României Mari
fără ca gândul nostru recunoscut
și smerit să se întorcă în fi ean
Jupă cați aceia cărora le datorim
această Românie Mare
Deheia locuitorii: „Vii cu vii,
și morții cu morții”, ni a jignit
întotdeauna

Ea este expresia brutală a unui
egrișm nedrept de sufletul omu
rișe dar ea este și o copilăriească
iluzie fiind că la urma urmei
nici noi nu știm care e în sufle

tu nostru partea ce revine morților
noștri și partea ce ne revine nimie.

Iar în venunile de azi, în
tremunile în care viața noastră
este atât de stăns mișcă, atât
de amestecată cu morțea erilor
noștri, nu putem mai mult
ca să eam abotni de ei și
sufletește uiderunati să lipome
nim cu slăvia și să ardem
equide nostre pe mormintele
lor

S. I. Iva

I. P. S. S. Patriarhul României, Dr. MIRON CRISTEA
Președintele Soc. Cultul Eroilor

Teptele de o măreție epicoi ale eroilor noștri, cari
 au contribuit cu suprema jertfă a vieții lor la
 înfăptuirea celui mai mare eveniment din in-
 treg trecutul neamului românesc: - trebuie să
 fie pentru tot Românul în moduri ire-
 sistibil de a aduce mereu jertfe noi și noi
 noi noi pentru binel obște; altcum n-am
 fi vrednici de ei. -

Miron
 Patriarhul României

Încă un viteaz care s'a stins

de CONST. MEISSNER

În primăvara anului trecut 1926 a închis ochii pe vecie, în minunat așezatul sat răzășesc Grajduri din județul Vaslui, după îndelungate și crude suferințe, încă un erou al neamului românesc.

Când am aflat de moartea lui *Dumitru Tănăsă*, mi-am zis, făcându-mi cruce: „Bine că l-a strâns Dumnezeu!”

A avut și el soarta altor mii de tineri viteji din vremea marelui război a anilor 1916-1918: o schijă de obuz îi atinse și vătămă șira spinării. Nimic mai obișnuit în timpul războiului, nimic mai banal, dar cu urmări cumplite. Lovitura nefiind destul de puternică spre a-i tăia deadreptul firul vieții, a zăcut sărmanul timp de *nouă ani* în așa de negraite chinuri, de și se sfâșia inima, privindu-l.

Stăpânesc o casă cu livadă în același sat. Ori de câte ori am răgaz, mă retrag acolo în „castelul” meu, cum îl poreclesc prietenii glumeți. Aflând chiar la prima mea reîntoarcere la Grajduri după războiu, de greaua boală a acestui martir al datoriei, am căutat, firește, să-l cunosc și să văd de-i pot fi de vreun folos.

În căsuța-i scundă și săracăcică, dar de o desăvârșită rânduială și curățenie, îl găsi lungit pe patul său de suferință. Băiat frumos, cu ochi mari căprii, blânzi și visători. În aceeași locuință maică-sa, frați și surori mai mici, cari cu toții respectau într'însul pe capul familiei și ascultau de îndemnul și sfaturile lui. Țintuit locului cum era — căci cu mare greu deabia își putea țări picioarele — el diriguia totuși treburile gospodăriei. Cuvântul său era hotărâtor pentru toți ai lui: și frații și surorile și mama își dădeau bine seama că infirmitățile, fără vindecare cu putință, erau urmarea împlinirii datoriei pe câmpul de onoare. De altfel, cu toată smerenia creștinească ce-l caracteriza, singura-i fală era aceasta: „Mi-am vărsat sângele pentru Țară!”

Citea cu nesăț — singura îndeletnicire de care mai putea avea parte. În fiecare vară îi duceam — nevastă-mea și cu mine — cărțuli pe placul lui, istorioare și nuvele, îndeosebi de cele cu cuprins religios. Il îndestulam și cu ziare.

Zădărnice ne-au fost încercările de îndreptare a sănătății lui atât de zdruncinate. Pe targă a fost adus într'un rând la Iași, la unul din cei mai renumiți medici de boli nervoase, la același

medic care-l îngrijise în spital vreme îndelungată în timpul războiului. Diagnoza stabilită însă a fost: incurabil. De atunci n'a mai părăsit căsuța-i decât pentru ultimul drum.

Cu multă plăcere stăteam de vorbă cu dânsul. Imi împărtășia reflecțiile sale asupra celor citite și adeseori m'a impresionat judecata lui sănătoasă, bine cumpănită și întru nimic întunecată de suferințele ce le îndura.

Ceea ce însă mă minuna mai mult la el, era îngereasca-i resemnare față de trista-i soartă. Chiar dela primele noastre întrevederi am avut checa acestei adânc mișcătoare resemnări; adeseori mi-a spus — însoțindu-și vorbele de un zâmbet sfâșietor de dureros — că știe și crede un lucru: „Că Dumnezeu încearcă pe cei pe care-i iubește”. În acest gând își găsea el suprema mângâiere.

Acest băiat de elită nu se tânguia niciodată. Într'o singură împrejurare l-am văzut plângând. Era o frumoasă după amiază de vară, când *Dumitru Tănăsă* al nostru, ținându-se în cărje și ajutat de doi frați ai săi, se sculase din pat și eșise în cerdac. Peste gardul grădinei, în ograda vecinului, era o nuntă zgomotoasă cu lăutari, veselie mare și chiuiturile nelipsite, la țară, într'o asemenea împrejurare. Fără să scoată o vorbă, Tănăsă privi lung la flăcăii și fetele cari se învârtiau cu foc în horă, apoi plecă capul și boabe mari cădeau încet din ochii săi căprii, blânzi și visători.

Acești ochi s'au închis pentru totdeauna. Trupul trudit și chinuit de dureri atât de amar de vreme se odihnește acuma în micul și părăginitul cimitir din Grajduri.

Făcându-mi-se de către Societatea „Cultul Eroilor” cinstea de a mi se cere câteva rânduri pentru Revista „România Eroică”, am găsit nemerit să aduc la cunoștința cititorilor sfârșitul de martir pentru patrie al unui fost ostaș viteaz al neamului.

Fie ca și mormântul în care zace trupul acela care a fost *Dumitru Tănăsă* să aibă parte de meritata oblăduire a Societății „Cultul Eroilor”.

Constantin Meissner.

Făcând trei cruci noi am răspuns: „Amin! și Doamne ajută!”

Sub sfânta aripă a Bisericii se adumbrea alădată tot ce era mai generos și român. Independența Bisericii era scutul independenței și dreptății cetățeanului, precum gloria cetățeanului era gloria lui Dumnezeu căruia erol patriei noastre ridicară atâtea altare pe câte victorii repurtară. În timpul de cadere, de dureri și de doliu Biserica noastră fu nu numai altarul lui Christos ci și al dreptății și al naționalității. Domni răi, și despoți și mai apoi chiar oștiri de invaziune n'au cutezat să pună o mână sacrilege asupra aceluia altar sfânt.

Mesagiul Locotenentii Domnești
din 28 Aprilie 1866

Nimic nu sintetizează mai bine starea sufletească cu care au intrat în urgia focului repezit de redutele turcești ostașii români de acum cincizeci de ani, ca aceste două versuri ale cântărețului dela Mircești, care a simțit și exprimat în cuvinte atât de vorbitoare faptele de seamă ale celor cari au câștigat, pe câmpiile Bulgariei, neatârnamarea României.

Când cercetezi azi, după o jumătate de veac, scrierile și scrisorile celor cari au luat parte la faptele de atunci, când te folosești de impresiile martorilor străini despre strădaniile ostașilor din anii 1877 și 1878, rămâi impresionat de chipul genial cum Alexandri a priceput starea sufletească care a domnit în rândurile armatei și de adâncul adevăr cu care a redat-o. Și că și pentru celelalte fapte și caracterizări această exprimare a adâncului sentiment religios de care au fost stăpâniți cei cari s'au aruncat în vâltoarea potopului dela Grivița, este adevărată de izvoarele documentare.

Iancu Lahovary, ne spune, în amintirile sale, că, înainte de a păși pe pontoanele cari duceau primele trupe românești peste Dunăre, la Nicopoli, fiecare oștean își face semnul Crucii. Domnitorul Carol, vorbind, trei săptămâni în urmă, despre trecerea la Siliștoara, zice: „Oamenii sunt într-o dispoziție gravă și și fac cruce înainte de plecare”. Și cartea lui Văcărescu și Istoricul Regimentului Râmnicul-Sărat No. 9 și multe alte izvoare, repetă aceleași constatări.

Deși cunoșteam versurile de mai sus din copilărie, nu-mi am dat seamă însă de adâncul lor cuprins decât în timpul războiului pentru întregirea neamului.

Regimentul 47/72 Infanterie se găsea bivouacat în pădurea dela răsărit de Băleni, pădure rară de stejari frumoși. La 15/28 Iunie 1917, primește ordinul să plece spre sud, pentru a înlocui trupele rusești din sectorul Nămăloasa și a lua parte la atacul proiectat al armatei I-a.

Înainte de plecare regimentul să adună, în careu, într-o mică poeniță; capetele se descoperă, muzica intonează „rugăciunea” ale cărei note impresionante sunt prelungite de ecourile pădurii. Părintele Anghelescu începe rugăciunea și glasul său, modulat de emoția firească a clipei, trezește adânci sentimente în toți cei cari-l ascultă. Preotul îngenunchiază. *Batalioane* în genuchi răsună comanda și miile de ostași, adunate în jurul altarului improvizat, îngenunchiază, formând o masă albastră cenușie care se deosebește puțin de pajista verde pe care stă. Slujba continuă. Preotul rădică rugăciuni cerând isbânda pentru armele noastre. Urmează binecuvântarea celor ce vor intra în foc și deslegarea de păcatul strămoșesc și de cel personal al celor ce vor cădea de glonțul dușman. O puternică și adâncă emoțiune cuprinde pe toți. Creștini de toate riturile, musulmani și mozaici se închina smerit. Ochii ce fuseseră aplecați se ridică și urmează brațul preotului, care ridicând în sus semnul mântuirii, rostește: SUS SA AVEM INIMILE! În priviri se citește acum: liniștea, se citește deasemenea: speranța, se citește în fine hotărârea sacrificiului de sine. O cochetărie a naturii parcă vrea să materializeze această stare sufletească. Ultimele raze ale soarelui care apune vin și ating masa de baionete, din cari scot o mare de sclipiri, alcătuiind o adevărată coroană de oțel, cu mii de fețe argintii, deasupra regimentului care, deși slujba e terminată, rămâne încă în genuchi.

Batalioane drepti! Acoperiți!

Farmecul momentan e rupt. Dar religiozitatea care a fost exteritorializată în acele clipe a dăinuit și a stăpânit pe ostași și în tranșeele dela Nămăloasa și în zilele de aprige lupte dela Mărășești și apoi în clipele chinuitoare ale dezarmării Rușilor bolșevizați. Și a dăinuit pentru că nu era ceva trecător ci în însuși firea ostașilor precum a fost și în trecutul depărtat și precum s'a manifestat învierea sufletului românesc de acum cincizeci de ani.

Atâta timp cât vom fi stăpâniți de aceiaș credință care a stăpânit pe Peneș Curcanul și pe tovarășii săi.

Viitor de aur țara noastră are!

15 Mai 1927.

General Radu Rosetti

ZIDITORI DE ȚARĂ

de B. CECROPIDE

Timpul se împarte între trecut și viitor. Năzuințele insului și ale societății se împletesc din tradiție și ideal.

Tradiția e albia, pe care lunecăm, cu toată moștenirea sufletească, acumulată zi cu zi, vrând nevrând, cu povara vârstei și cu ispita de a continua, păstrând ceea ce a fost.

Idealul e direcția, în care viitorul tinde să modifice tradiția; e râvna de a actualiza tradiția; este entuziasmul adolescenței de a îndrepta ce a fost rău.

Tradiția e stabilizare; idealul e înnoire.

Aparanet ar putea să fie luptă între tradiție și ideal. Totuși între aceste două tendințe este, sau mai degrabă trebuie să fie, colaborare. Strânsă colaborare.

Diferitele încercări sociale, ce s'au făcut, călcând cu brutalitate, tradiția, nu s'au putut menține, căci tradiția e organică. Ea e alcătuită din „actele care ne urmăresc”, cum spune Paul Bourget. Nu se poate face „tabula rasa” de trecut.

Nu se poate distruge până, nu știi, după cum și cu ce înlocuești.

Istoricii, cercetătorii ai trecutului au acest mare rol: Să indice direcția desfășurării faptelor și adaptării lucrărilor și metodelor nouă, necesității momentelor.

Nu este om politic și nu-i îndrumător, acela care nu absoarbe din poezia trecutului și nu vibrează apreciind puterea de creațiune a celor cari au gândit, au luptat, au realizat.

Acest sentiment ne îndeamnă să avem cultul eroilor, pietatea morților și să dăm dovada conștiinței înțelegerii, comemorând cum se cuvine pe înaintași, împlinindu-ne datoria de a transmite viitorului moștenirea primită; să înodăm ceea ce a fost cu ceea ce trebuie să fie.

Manifestări de acestea, pornite din deplină conștiință, dintr'un imperativ de convingeri arată, că țara și poporul au cultură și-și îndeplinesc rostul civilizată și civilizator.

Căci ce-i cultura în adevăratul și marele său înțeles decât acel ceva real, neconținut nou, care totuși nu schimbă direcția, odată solid fixată; e acel ceva care are ca temei caracter-

terele rasei și necesitățile mediului; e acelceva care adâncește brazdele tradiției, ca să rodească semănături nouă. E continua adaptare și necurmata creațiune.

La noi s'a încercat o scuturare de trecut. Și din când în când mai sunt răbufneli de acestea. E un fel de năvală a improvizațiilor. Orice proaspăt aruncat ca spuma, la suprafață, se crede reformator.

S'a încercat și la noi sub masca umanitarismului, etichetat cu cea mai jucăușă escrescență a civilizației, să se împrăstie germenul disoluției. A fost o pornire de denigrarea tradițiilor, o adăpostire a tendințelor centrifuge.

Totuș niciodată nu s'a răspuns mai tare, cu imperativul tradiției, cu legământul de datina sufletului nației, cu grija integrității etnice, cu întronarea definitivă a prerogativelor principiului național.

Cuvintele marelui Cogălniceanu se aștern în sufletele noastre ca duhul unei evanghelii și împospătează credința cu isul datoriei. A spus Cogălniceanu:

„Să ne ținem de cele trecute. Ele pot să ne scape de peire. Să ne ținem de obiceiurile strămoșești, atât cât nu sunt împotriva dreptei cugetări. Să ne ținem de limba, de istoria noastră, cum se ține un om în primejdie de a se îneca de prăjina ce i se aruncă spre scăpare”.

Adică: Să avem Cultul Eroilor; să ne respectăm ziditorii; să le comemorăm isprăvile.

În Cultul Eroilor, — spune Carlyle, — e veșnică nădejde. Dar cultul acesta nu-l poate săvârși decât omul de omenie.

Iar pentru noi, e necesar să pomenim cât mai des, pe cei cari învingând cumpenele vremii, prin jertfa lor ne-au asigurat putința vieții de azi, chezașia celei de mâine.

Țara de aceia a închinat o zi memoriei eroilor.

Și eroii sunt ziditori.

Sunt ziditori toți acei ostași cari au murit vitejește să întemeieze un stat național liber și independent.

Sunt ziditori toți ostașii cari au dus la bi-

ruință, călăuziți de instinctul nației că armata reprezintă suprema garanție de împlinirea imperativelor naționale, că ea este depozitarul energiei față de mișcările subersive, că armată strânge ca într'un mănuchiul sentimentul obștească al țării, care vrea să-și apere sufletul, libertatea și mândria drepturilor ei.

Sunt ziditori de țară vitejii dela Plevna, Grivița, Smârdan, Mărășești, Mărăști, Oituz.

Sunt ziditori toți acei bărbați politici în frunte cu Domnitorul Cuza, Regele Carol și apoi cu M. Sa Regele Ferdinand, cari au unit țările, au făcut o țară unitară, independentă, liberă, regat și au întins-o în tot cuprinsul

locuit de români, biruind deplin prin încununarea dela Alba Iulia.

Și sunt ziditori de țară toți acei scriitori, ziariști și cărturari cari cu munca și talentul lor au îndrumat sufletul nației să se încoloneze în lupta pentru înălțarea țării și afirmarea dâră a drepturilor ei și valorificarea fondului etnic al obștei.

B. Ceeropide

Recunoștința cea mai înaltă
ce se poate păstra - de cei rămași
în viață și de cei ce vor urma
memoriei ostașilor căzuți pe
câmpul de onoare, pentru cauza
neamului, nu poate fi decât:
urmând exemplul lor de îm-
plinire de datorie către patrie,
să păstreze nealterat patrimoniul
național și să lăseze ca
moștenire...

General Tuzay

Sărbătoarea independenței

În istoria popoarelor, evenimentele însemnate sunt punctele luminoase care marchează evoluția unei colectivități. Fără aceste evenimente, un neam nu se afirmă în fresca vremurilor, — nu contează ca factor în mersul înainte al omenirii și este complet desconsiderat de elementele superioare însărcinate cu fixarea contribuției fiecărei țări la propășirea universală.

Aceste adevăruri banale — adevărate axiome — nu pierd niciodată prin repetarea lor, — căci

Sărbătoarea independenței și unirii țărilor române, simbolizate prin acel mare și profund emoționant *10 Mai*, a umplut și în acest an inimile tuturor românilor de caldă bucurie. Sărbătoarea de azi își are obârșia în cele mai îndepărtate vremi ale luptelor duse de elementul românesc întru afirmarea lui dealungul epocilor istorice

Datorită aceluia mare și înțelept Rege Carol I am făcut o politică francă și națională. Anul

Intrarea triumfală a Domnitorului Carol I în București, în anul 1878.

niciodată mai mult ca în vremurile noastre nu s'a simțit nevoia afirmării lor.

Poporul românesc a avut o istorie bogată. Căci dacă e adevărat că popoarele fericite nu au istorie, — nu e mai puțin adevărat că popoarele cu viață complexă, cu psihologie interesantă și cu meniri deosebite au ocupat și ocupă loc de seamă în cartea vremii. Bogată a fost istoria noastră pentru că toate realizările în domeniul intern ca și în cel extern le-am plătit cu mari și grele jertfe. Noi degeaba n'am primit nimic. Totul a fost *cucerit*, — nimic nu ne-a venit pe calea ușoară a norocului.

1877 a însemnat nu numai un triumf al cauzii românești, — ci și o mare și strălucită izbândă a principiilor de independență. Căci prin războiul pe care l-am pornit nu am câștigat numai independența ci am arătat omenirii ce poate să realizeze un neam hotărât să învingă, trecând peste toate piedicile și să-și cucerească locul meritat sub soare. Independența la a cărei realizare au lucrat cu râvnă și abnegație deosebită toți fruntașii înțelepți ai neamului românesc, a fost primul început al marelui eliberări a neamului.

De aceea însemnătatea faptului depășește cu mult granițele unei acțiuni limitate la strictele

interese naționale. Trebuie să spunem aci, încă odată, că de pe urma efortului nostru mareț și-a câștigat independența și Bulgaria. Ceea ce nu e puțin.

Inceputul acesta odată marcat pe răbojul vremii, — aspirațiile de veacuri ale neamului românesc și-au găsit stimulentele. Ceeace au năzuit, cu inima sugrumată și cu ochii în permanență umezi moșii și strămoșii noștri trebuia să se înfăptuiască. N'a fost numai mintea și su-

mătate veac, — privirile noastre se îndreaptă, cu venerație, către Căpitanul suprem al oștilor de viteji, — către M. S. Regele Ferdinand I, al românilor întregiți.

Omagiul nostru pios Lui îi aducem prinos, pentru că prin marea și mișcătoarea jertfă săvârșită bărbătește s'a putut înfăptui nobila năzuință a nației

50 de ani dela independență, — cincizeci de ani de sbucium și de rodnice realizări, —

Ostași români, în frunte cu maiorul Valter Mărăcineanu, iau cu asalt reduta No. 1 (30 August 1877)

fletul unor generații întregi de sacrificai, — a fost și sângele neamului abundent vărsat cu care s'a scris unitatea națională.

Meritul înalților bărbați de stat, care au făurit independența, nu e nevoie să-l mai subliniăm. El apare luminos pe toate filele cărții de aur ale eroicele noastre epopei.

Dar astăzi când suflarea românească de prețutindenea, când neamul sălășluind în hotarele firești ale țării — sărbătorește independența, cea plină de învățăminte și plină de jertfe ju-

colectivitate călită la focul tuturor experiențelor, bătută de toate vânturile și amărâtă de toate intemperiiile — vor rămâne pildă întru amintirea umanității. Căci rare au fost pildele de eroism și splendidă jertfă — care să poată fi asemănați istoriei noastre.

Simbolul tuturor aspirațiilor, — soldațul român — merită, deasemenea, recunoștința și slăvirea țării. Prin voința sa și prin hotărîrea sa, prin curajul nețărmurit și convingerea de granit a misiunii cu care a fost uns de Dumnezeu,

Prizonierii turci dela Plevna încadrați de trupele române

s'a putut împlini nădejdea de eri a înaintașilor, idealul ardent al celor de azi și s'a creiat bucuria adâncă, — bucuria curată și mare a generației de mâine.

Sărbătoarea independenței ridică inimile,—sus,

sus de tot, spre țările albastre, — lângă A-totputernicul, — pe care nația îl imploră să veghizeze la propășirea acestui neam românesc, harnic, cinstit și hotărît, care prin jertfă s'a înălțat.

România Mare s'a înfăptuit prin jertfele-sutelor de generații care au trudit în canonicul nostru trecut pentru a asigura neamului românesc o viață de sine stătătoare; dar între aceștia trebuie să punem în primul rând pe acei cari au știut prin sacrificiul vieții lor, să încoroneze în ultimul războiu această grea și mare operă. Făcându-ne datoria pentru salvarea memoriei lor, arătăm nu numai că pricepem importanța timpurilor ce trăim, dar că și suntem demni de a ne înfructa de binefacerile izvorite din sacrificiile lor.

25 Mai 1927

V. M. Brătianu

Ne împodobim sărbătorile naționale cu amintirea lor pentru că morții noștri din timpul războiului pentru noi nu au murit. Recunoștința noastră celor vii trebuie să se reverse în mod efectiv asupra orfanilor, văduvelor și invalizilor de război.

General Constantin

ZIUA EROILOR

de CONSTANTIN BACALBAȘ A

Omenirea din toate timpurile a prețuit drept cea mai înaltă virtute sacrificiul vieții.

Dacă Hristos n'ar fi murit pe cruce n'ar fi creiat o religie. Nici învățăturile lui, nici minunile pe care ni le-a transmis, legende dealungul veacurilor, nici geniul reformatorului nu l'ar fi îndumnezeit. Ar fi rămas poate eternității cel mult, ca un mare om nepieritor prin fap-

faima în războaie a fost încredințați posterității încununăți cu Aureola celor aleși.

Avem sub ochii noștri o strălucită izbândă a jertfirei de sine în persoana aviatorului american care a trecut în sbor oceanul. Acesta este un erou al zilei.

Dar eronismul său nu-l determină nici recordul sportiv nici întâietatea călătoriei, nici pu-

M. S. Regina Elisabeta. Mama răniților

M. S. Regele Carol I. Primul Rege al României

te, dar niciodată un Domnezeu al celei mai nobile esențe omenesti.

Convențiile sociale au creiat multe bunuri superlative:

Demnitatea, onoarea, recunoștința ori devotamentul sunt mari atribuții ale făpturei noastre slăbănoage, dar nimic nu poate sbura până la înălțimea vieții. Din numărul nemărginit al atâtor lucruri active, tot viața rămâne suprema manifestare a materiei eterne.

Acesta este cuvântul pentru care în toate vremurile și la toate popoarele cei morți cu

terea fizică dovedită, dar numai hotărârea neînfrântă de a-și jertfi viața.

Curajul aviatorului Lindberg și disprețul său de moarte a făcut, dintr'un simplu muritor un erou.

Celor morți în slujba marilor idealuri omenirea le-a dăruit întotdeauna slavă; pentru cei morți apărând patria popoarele au ridicat temple.

Dinaintea jertfei supreme se pleacă capetele și conștiința omenirii întregi.

În vremea marelui războiu neamul românesc s'a înălțat din jerfa sutelor de mii de vieți. În

fața celor mai spăimântătoare unelte omorătoare soldații României au mers cu piepturile descoperite ; dacă n'aveau căști de oțel sau paveze

Maiorul Nicolae Ion mort în lupta dela 6 Sept. 1877

care să-i scopere, în schimb aveau armătura dinăuntru, oțelul sufletesc care, i-a dus la glorie prin moarte.

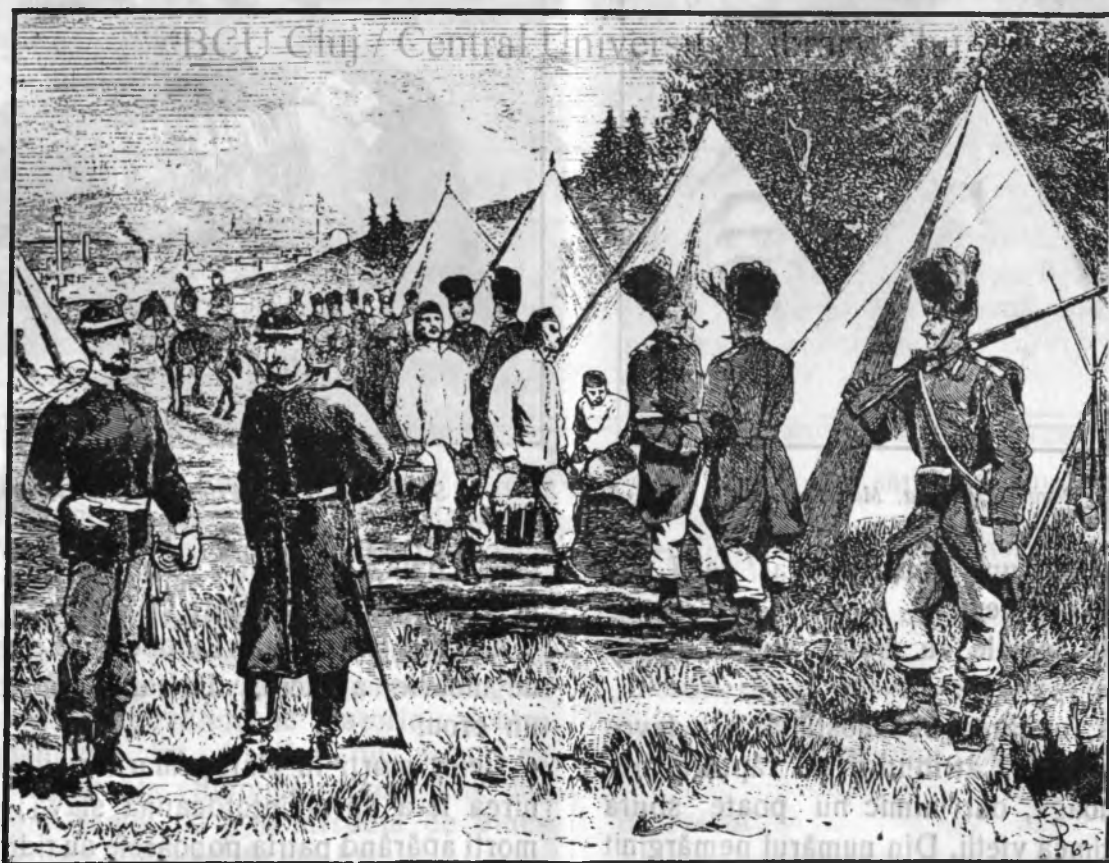
tuturor sufletelor românești și spune neamului căci datorează înălțarea sutelor de mii de eroi care au creiat România mare cu moartea pre

Maiorul Giurescu Dimitrie mort în bătălia dela Rahova 1877

moarte călcând.

În gloria eternă a muri este a trăi.
De aceea avem „Ziua Eroilor“.

Trupe române bivuacate la Vidin

Avem undeva sicriul soldatului necunoscut, simbol, tainic simbol, cu atât mai vorbitor cu cât este mut. Tăcerea lui solemnă vorbește

Aceasta va trebui să fie marea noastră sărbătoare națională.

Această va trebui să fie și să rămâie „Ziua

Sfântă, răsplată foarte meritată pentru cei care au căzut, îndemnul înălțător pentru cei care au rămas. Eroii care au căzut pentru

Majorul George Soțu mort în bătălia dela Grivița (30 Aug. 1877)

Patrie, aceștia sunt stăpânii sufletelor noastre, în fața mormintelor glorioase viața se vede mică în fața morții.

A cinsti cu vorbe de laudă pe cei care numai sunt e bine, dar ceiace este încă și mai mare este să pregătim generațiile în suc-

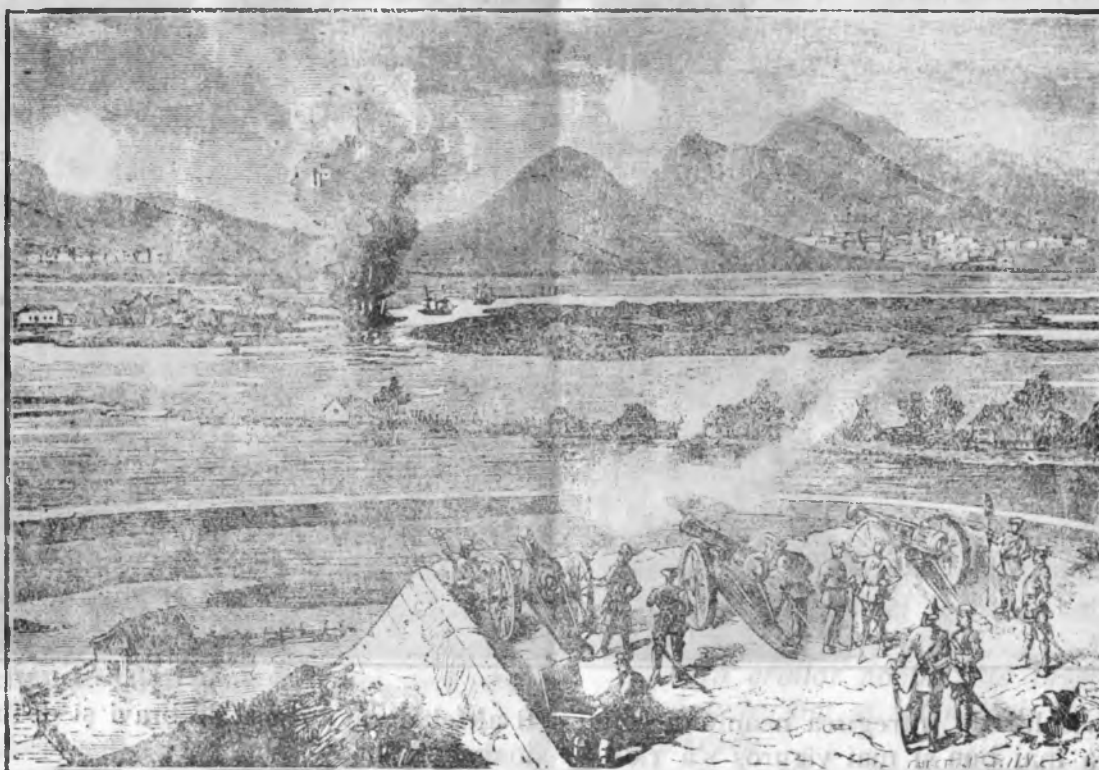
Căp. Gănescu Dimitrie mort în atacul dela Grivița (fortul Nr. 2)

cesiune ca să fie la înălțimea sufletească a morților eroici.

Să ne descoperim . . .

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Constantin Bacalbasa

Bombardarea vasului „Ada” de artileria română la Clujpereni

La Mormântul „Eroului Necunoscut”

Când clopotele și goarneau au sunat chemarea pentru luptă cea mare și de mult așteptată

Strănepoții celor ce-au luptat și-au murit pentru țară, în lungul șirag al veacurilor, nu puteau

Mormântul eroului necunoscut din Parcul Carol I

a împlinirii visului de întregirea neamului, tot ce-a avut țara mai bun și mai viguros s'a ridicat ca un singur om și a răspuns hotărît și entuziast la glasul țării.

fi altfel decât tot așa de bravi și de hotărîți ca înaintașii lor.

Divizii de fier s'au zdrobit în fața bărbăției flăcăilor noștri și oști împărătești au venit de

departe cu trufia învingătorului, să-și găsească moartea dealungul Siretului, păzit de ai noștri.

Nimic din zgomotul victoriilor trâmbițate.

O luptă dărză a scos la iveală virtuțile strămoșești ale daco-romanilor noștri strămoși.

Așa de modești au fost în jertfa lor luptătorii, așa de resemnate familiile lor, că victoria a fost judecată cu o ușurință copilărească, drept rezultat fericit al unui noroc neașteptat. E o impietate pe care îndrăznesc să o afirm, cei ce nu au luat parte cu nimic la suprema jertfă a neamului nostru.

Cel ce a îndurat, a luptat și a sângerat pentru această țară, sau chiar cel ce a văzut, sau numai a auzit povestindu-i-se eroismul ostașilor noștri, în împrejurările cunoscute, simte fiorii acelor clipe de jertfă și glorie.

Nu deci o simplă datorie a făcut ca cea mai sfântă și mai simbolică sărbătoare creștină: *Înălțarea Domnului* să fie închinată pomenirii celor ce prin jertfa vieții lor tinere ne-au dat întregirea neamului. Sutele de mii de morminte răzlețe în tot cuprinsul țării stau martore vitejii lor și luptei îndărjite ce s'a dat pentru dobândirea patrimoniului nostru lăsat din moși-strămoși.

Nu e fir de iarbă să nu poarte în seva lui o picătură din sângele românesc, din belșug vărsat pentru păstrarea acestui patrimoniului.

Nu e colț din pământul românesc să nu păstreze amintirea unei lupte pentru apărarea și păstrarea lui și de aceea în toate florile, în ciripitul păsărilor, în oglinda apelor, în albastrul cerului, în tot ce ne înconjoară tresare sufletul nostru românesc.

Și pentru apărarea și păstrarea acestui suflet închis în cel mai fraged fir de iarbă al pământului nostru au porni tflăcâii români cu tot focul dragostei de țară și neam.

Poate tocmai de aceea ia parte toată firea înconjuroare la slăvirea vitejilor slăviți pentru țară. Poate tocmai de aceea sufletele noastre tresar în această sfântă „*Zi a eroilor*” la cea mai ușoară adiere, ce ne aduce din înălțimi sufletele lor nemuritoare.

Nu ca o recompensă pentru cei mai idealști fii ai neamului, și ca o împlinire de datorie a sufletelor supraviețuitorilor s'a creiat această sfântă și mare. Căci nu putem recompensa cu nimic pe cei jertfiți așa de eroic în cea mai dreaptă luptă ce s'a pornit vreodată de un neam îndelung asuprit.

Din înălțimea la care i-a așezat jertfa și eroismul lor, ei nu așteaptă nimic dela noi, deși ne-au dat totul.

E o datorie sufletească însă, ca cel puțin o zi pe an, să o închinăm pomenirii lor, după cum o datorie este ca cele din urmă locașuri în care sălășluiesc, pe vecie, moaștele lor, să fie pă-

strate și îngrijite cu toată evlavie cuvenită, pentru că acolo stau închise adevăratele comori ale neamului.

În ziua în care un neam întreg își va arăta prinusul de recunoștință către cei mai buni fii ai săi, jertfiți în clipe grele pentru binele și proapșirea lui, în aceeași zi acel neam poate avea toată încrederea în sufletele urmașilor celor jertfiți, care vor răspunde la cea dintâi chemare cași înaintașii lor.

Dar recunoștința către marii morți ai țării, îngrijirea mormintelor lor scumpe și pomenirea faptelor și jertfelor lor, revarsă și o mângâiere în sufletele familiilor acestor viteji. Cu câtă mândrie națională vor trece mamele, văduvele și orfanii celor morți pentru patrie, pe lângă mormintele acoperite cu flori, sau pe lângă monumentele pe care stau scrise cu litere de aur, numele eroilor lor, căzuți în lupta cea mare a întregirii neamului.

O rază de lumină le va încălzi și ușura sufletele lor îndurerate.

Iată de ce ziua eroilor, care s'a sărbătorit în toată țara cu pelerinaje la cimitirele de eroi, dela cel mai modest cătun, până la capitala țării, unde se află cel mai sfânt simbol al vitejii neamului românesc; *mormântul eroului necunoscut*, trebuie să fie pentru noi o zi de reculegere, o zi a recunoștinții către morții noștri glorioși, și totodată o zi de verificare a conștiințelor și sufletelor noastre în care să putem constata, că am făcut cât de puțin pentru a merita jertfa sutelor de mii de vieți tinere, din care a răsărit întregirea neamului românesc. Numai așa vom putea fi vrednici de a ne apropia de mormintele sfinte ale acestor glorioși nemuritori.

Aurelian Păunescu

Cuvântare ținută la cimitirul militar Belu cu prilejul zilei eroilor. de general Adj.

I. Florescu

Sărbătorim eroii noștri în ziua Înălțării, care este consfințirea operei Domnului nostru Isus Christos.

După patima Domnului nostru Isus Christos, pentru mântuirea omenirii, Dumnezeu o consfințește prin înălțarea lui la ceruri. Pe pământ voința lui Dumnezeu face ca de 19 veacuri cuvântul fiului, să prindă rădăcini din ce în ce mai adânci și să se întindă tot mai mult asupra popoarelor.

Jertfa eroilor noștri este inspirată de aceea a mântuitorului și tot astfel binecuvântată de Dumnezeu.

Intr'adevăr ei s'au jertfit pentru libertatea și pentru întregirea neamului Românesc.

Dumnezeu a primit de sigur sufletul lor în

rândul dreptilor, proba o avem aci pe pământ, pentru că el a permis ca sângele vărsat de ei, în Carpați, în Franța, în Italia să se adune și cu el să se însenine hotarele României Mari, de la Nistru până la Tisa.

Sacrificiul eroilor noștri mai are și o altă însemnătate, aceia a exemplului puternic dat de dânșii, generațiunilor prezente și viitoare.

Cultul amintirii lor va sluji pururea de pildă. Moștenirea lăsată de dânșii va fi veșnic un imbold pentru păstrarea ei neștirbită.

Eroismul lor pururea făuritor de noi viteji. Nu-i plângem îi fericim pentru că moartea le-a asigurat nemurirea. Nu toți cei ce trăesc

au câștigat titluri la recunoștința neamului, ci cari au murit trăesc și cresc fără încetare, în inima patriei recunoscătoare.

Gândul nostru se mai îndreaptă acum, către eroii francezi care au alergat pentru a ajuta sora lor Latină în primejdie și ale căror morminte, sunt aci o probă neștearsă, de dragostea fără de margini, ce îi unește de neamul românesc, precum și o puternică cheazășie pentru legăturile noastre viitoare.

Rog pe bunul Dumnezeu ca să le fie la toți țărâna ușoară și amintirea veșnică.

General Adjutant I. FLORESCU

Mormintele Eroilor 400.000 la număr!

Țărani în marea lor majoritate, ei au apărat pământul cu virtuțile ce au pus pentru a-l cultiva; ei l-au stropit cu sudoarea lor în timp de pace și cu sângele lor în război.

Morții noștri! Ei ne-au salvat.

Țara a sângerat adânc, însă sufletul națiunii a rămas inalterat.

Dumnezeu le-a dat răsplata ce se acordă celor ce cad pentru cauzele drepte și mari, dar patria trebuie să-i înconjure cu acel cult care să facă din fiecare mormânt un altar și din fiecare amintire o religie.

Prin virtuțile și sacrificiul lor, odată mai mult România a știut să îndeplinească destinele sale.

G. I. Brătulescu

Este o datorie sfântă pentru noi toți aceștia, care am avut fericirea să asistăm la împlinirea României de astăzi și să vedem visul secular al neamului nostru îndeplinit, este o datorie sfântă să slăvim pe toți acei care au murit pe câmpul de luptă pentru îndeplinirea acestui ideal.

Slăvirea eroilor neamului nu poate fi mai bine îndeplinită decât căutând să consolidăm aceia ce s'a câștigat cu atâta trudă și cu atâtea jertfe; căci numai prin consolidarea acestei țări, numai prin unirea sufletească a întregului neam, vom asigura pentru vecie noile granițe ale României întregite.

Sacrificiul sutelor de mii de eroi, morți pentru întregirea neamului, trebuie să fie întotdeauna în ochii generațiunilor viitoare îndemnul dragostei și al jertfei pentru neam și țară.

I. Florescu

POVESTIRI DIN VREMEA RASBOIULUI

Lt. în rezervă GHÎTESCU NICOLAE

Nu mai țin minte, baraca, unde am stat. Mi-amintesc numai atât că am fost într'o baracă cu sublocotenentul activ Diaconescu. În acel lagăr găsesc și pe Sub.-locot. de rez. Dumitrescu dela Slănicul din Prahova și pe care îl cunoscusem dela liceul din Ploești. Căzuse prizonier în luptele dela Mărășești.

Nemții, prinzând de veste de propoganda ce făceam în lagăr și fiindu-le teamă ca să nu evadez din nou, mă transportară și din acest lagăr, care a fost pentru mine după cum se vede un lagăr de tranziție, la închisoarea dela Fortul Zorndorf Küstrin unde eram osândit ca pedeapsă pentru numeroasele mele evadări din lagăre și unde poate aș fi murit dacă Bunul Dumnezeu nu ar fi adus mai curând pacea.

În Fortul Zorndorf găsesc pe Bunul Capitan Pătrășcoiu din Reg. 18 Gorj, eroul național dela Jiu, Sublocot. rez. Mititelu dela Craiova, Lt. actualmente, Maior Koslinski din Regimentul 2 vânători Regina Elisabeta din București, Locotenent Crepățureanu din Reg. 2 Vâlcea, toți pedepsiți pentru evadările de prin lagărele pe unde fuseseră.

Toată ziua stăteam culcați cu fața în sus, lihnii de foame, deoarece nu ni se dădea de mâncare decât apă fiartă, cu două-trei bucățele de sfeclă, cafea ersatz, și supă de mătură care era de altfel cea mai bună mâncare în acel lagăr căci nu ni se dădea decât la câte o zi mare. Pâinea nici nu se pomenea în alimentația noastră în acel lagăr, de altfel la fel ca prin toate celelalte lagăre pe unde mai fusesem. Am avut norocul cu D-nii Maior Pătrășcoiu și Koslinski care erau abonați la Crucea Roșie din Geneva, de unde li se trimitea din când în când câte un pachet cu conserve, ciocolată etc., cu acestea mi-am mai ținut zilele căci altfel am fi murit de foame.

Englezii deși primeau din țara lor regulat tot felul de bunătăți, nu se îndurau, nu se milostiveau și cu noi cu câte ceva. Cu această ocaziune am văzut și caracterul egoist al rasei saxone. Tot Românul nostru este și rămâne

mai bun, mai darnic și mai milostiv prin bunătațea lui tradițională.

Un prieten foarte bun și sincer, intim în acel lagăr, mi-era abatele Mauret, preot francez, căruia, îi sunt recunoscător că m'a perfecționat în vorbirea limbii franceze.

Deoarece era primăvară zilnic eram scoși afară la un loc din împrejurimi, unde făceam baie însă numai noi și englezii. Pe ruși îi scoteau separat deoarece erau considerați ca o rasă inferioară. Englezii mai ales nu voiau să meargă cu ei nici în ruptul capului. În fort cei mai mulți erau ofițerii ruși și soldații lor de ordonanță. Fortul răsuna de cântecele și jocurile lor naționale. Am constatat cu această ocaziune că rușii sunt un popor muzical. Erau însă de o rasă incultă și de aceia nu puteau fi suferiți de nici o nație. Deși unii dintre ei căzuseră prizonieri de 4—5 ani de zile și zilnic stăteau cu cartea de franceză și germană sub nas, nu fuseseră în stare să deprindă barem câteva fraze sau cuvinte franțuzești sau nemțești. Toată ziua se certau și băteau, învinuindu-se reciproc unul pe altul de dezastrul patriei lor. Soldații toți erau de (nuanță) bolșevică și cu care discutați toți își spuneau că ofițerii lor nu sunt buni de altceva decât ca să li se taie gâtul. Asemenea mai toți ofițerii de rezervă erau bolșevici. Un obicei specific oriental și caracteristic la ruși deși stăteau în camere învecinate de care nu-i despărțeau decât pereții, de câte ori se întâlneau își strângeau mâinile și își dădeau buna ziua cu complimente până la pământ, că și cum nu s'ar mai fi văzut de multă vreme. Ei vorbeau cu admirație de D-nul Maior Caracaș, care fusese prin acel lagăr.

Englezii își petreceau toată ziua cu sporturi și dușuri reci. Chiar și în timpul iernei era mai frig afară, îi vedeai de dimineață de mult numai în cămașă și ismene alergând în pas alergător pe deasupra fortului până ce se făceau lac de nădușală. Rușii voind să imite și ei pe englezi, în deprinderile sportive, ba chiar să se arate că sunt superiori acestora se desbrăcau de tot în pielea goală și se tolăneau

toată ziua pe deasupra fortului pe iarbă verde în costumul lui Adam și făcând cură de soare. Englezii râdeau de ei zicând că vor să fi mai englezi decât englezii, atribuindu-le epitetul de rasă inferioară. Noi românii ne petreceam toată ziua, când nu mergeam la baie, în lectura de tot felul și în societatea francezilor. Foarte rar în a rușilor. Șuferean moralicește mai mult decât materialicește din cauza știrilor calomnioase lansate de ziarele teutone pe socoteala noastră. Toate ziarele boșe tunau și fulgerau contra noastră, cereau aspre sacțiuni contra României, Kühlmann secretarul de stat dela Departamentul externelor era acuzat de trădare deoarece în tratativele de pace dela București s'a lăsa influențat de demimondenele noastre. Tot ce e mai rău și mai corupt pe lume vedeau în țara noastră. O vie polemică se încinsese între unele ziare pe chestiunea Basarabiei pe care ei se lăudau că ne-o oferă ei din mărinimie ca răsplată pentru trădare.

Cu luarea Basarabiei încă o rază de speranță incolțește în sufletele noastre. Vedem în aceasta începutul realizării idealului nostru național pentru care ne sacrificasem atâta și făcusem atâtea jertfe și la care nu renunșasem niciodată în gândul și inimile noastre. Prin fort pe culoare era atât de intrunerec mai rău ca și noaptea, căci îți dădeai cu degetele în ochi. Camerele erau la fel întunecoase și igrasioase. Cărbuni nu ni se dădeau decât foarte rar. Adesea erau foarte interesanți englezii care rămăseseră tot englezi în felul lor. Deși era ordin ca la apel toți să fim prezenți în front, ei nu voiau să fie socoteală de această dispoziție boșă și era interesant să-i fi văzut în momentul când sosea ofițerul boș în fața frontului cum săreau unul câte unul cu căciulițele pe o ureche sau pe creștetul capului, și desbrăcați, atârându-le curelele și descheiați la pantaloni.

Un lucru care mi-a făcut o deosebită plăcere și pentru care am rămas profund impresionat și în admirație era organizarea satelor nemțești, care aproape nu se distingeau unele de altele decât ca număr de populație. Asemenea pentru plantațiile lor, agricultura, pădurile, fabricile, gările și șoselele lor de comunicație. Îți făcea impresia că în Germania te afli într-o fermă model. Peste tot nu vedeai decât ordine și organizație și o disciplină oarbă în toate ramurile de activitate socială. Mi-am dat atunci seama în ce constă superioritatea soldatului german care îți făcea impresia unei mașini.

În Germania, peste tot se vorbea cu admirație de luptele dela Mărășești care erau asemănate cu cele dela Verdun. Se înjoseau

însă politicianii și Regele nostru pentru trădare.

În fine, vine și pacea pe care așa cum se făcuse nu o doream. Aflăm că primul transport de ofițeri de rezervă au fost transportați în patrie.

Peste câțva timp plecăm și noi. Suntem conduși la lagărul Gorgas unde mai fuseseră aduși și alți prizonieri de prin alte lagăre. Întâlnesc în acel lagăr pe sub-locot. de rezervă Denize fostul meu profesor de limba franceză din clasa 6-a liceală dela Ploiești. Rămâne înmărmurit când mă vede și mă îmbrățișează.

Înainte de a pleca Fortul Zorndorf și de a ni se comunica ordinul de plecare am făcut o mică petrecere în cinstea aliaților noștri francezi și englezi la care au luat parte și ofițerii nemți ai lagărului care se îmbătaseră ca niște porci. Vopsisem toate cearceafurile din paturi cu galben, roșu și albastru și arborasem steagul național la fereastră cu toată interzicerea dușmanilor.

Dela Fortul Gorgas suntem transportați în țară, sub conducerea sublocotenentului Nisner dela Fortul Zorndorf. Înainte de plecare ni se ține de către un general german o caldă cuvântare de adio, la care ca răspuns când eșim pe poarta lagărului izbucnim în strigăte de trăiască antanta și Vilson, vive la grande Roumanie despre înfăptuirea căreia generalul zicea că el personal nu este contra. Cântând Marcilieza mergem la tren pentru îmbarcare. Plecăm.

Iată-ne la Mărășești. Iată-ne iarăși liberi și la ai noștri scumpi. Mi se părea că fusesem mort și înviasem Ni se pune în vedere ca să ne prezentăm fiecare la regimentele de origină. Îmi continui drumul până la Iași de unde aflu că Reg. 7 Prahova în care contam se află în bivouac lângă satul Bălăbănești jud. Tutova, a treia stație dela Bârlad spre Iași. Tot din Iași aflu dela Locotenentul Ionescu Goga consătean, că familia mea se află refugiată în comuna Godinești, Jud. Bucău. După ce trec câteva ore pela familie spre a le da știre că trăiesc, cari mă crezuseră, mort, mă prezint la regiment, d-lui Lt-Colonel Cornea. Comandantul Regimentului.

În regiment aflu o mulțime de schimbări Găsesc locotenenți nu numai pe camarazii mei de promoție dar chiar și pe cei cu doi ani mai în urmă. Camarazii care nu fuseseră prizonieri și alții care nu auziseră nici măcar sunetul glonțului ne sfidau și nu voiau să ne creadă nimic din suferințele noastre.

În gara Balăbănești, mă întâlnesc mai întâi cu D-nul Maior Gheorghiu, actualmente Colonel, care tocmai sosise ca prizonier din

Bulgaria, și cu administratorul locotenent Nicolau, camarad, de promoție cu care nu mă mai văzusem dela școala militară și care acum era șeful unui depozit de subsistență din Bălăbănești.

Sunt numit comandant al companiei a III-a mitralieră din Reg, Prahova, Bat. III, comandat de D-nul Maior Aldescu actualmente Lt.-Colonel ajutor de comandant al Reg. 83 Inf, Cluj.

Mai târziu, Regimentul părăsește Bălăbăneștii, mergând în comuna Braniștea județul Covurlui pentru a face pază pe graniță. Batalionul meu ocupă cantonament în Serdaru comun vecină. Eu cu compania mea fac pază pe frontieră, pe un sector care începe cam din dreptul pela Barboși dincolo de Siret. dela satul Băleni care fusese ars din temelie de către Turci. Pe câmpiile pe unde păzeam multe morminte de soldați turci și germani. Locuitorii locuia în bordeie și povesteau cu groază de barbariile turcești. Niciodată mai mult ca atunci nu se adeverește zicătoarea că turcul tot turc rămâne.

Deși nu am putut trece frontul, voi păstra însă deapănura în memorie, faptul ajungerei mele până la front, amintirea vie a clipelor prin care am trecut și eroica mea hotărâre de a trece frontul.

Deși istovit de nemâncare și de drum, nu oboseam niciodată. Aveam un singur vis al evadării și o singură țintă a trecerei frontului.

În drumurile mele, am dat peste oameni care m'au ajutat, peste țărani milostivi, care îmi dădeau de mâncare. mă ascundeau și îmi înlesneau fuga și mersul mai departe și față de care am o veșnică datorie de recunoștință.

M-am strecurat, m-am furișat cu băgare de

seamă, prin stufiguri, munți, dealuri, păduri și arături până la front.

Ca animalele sălbatece, dormeam adesea pe pământul gol și umed și pe iarbe, în mijlocul pădurei și în ploaie și vreme rea, pela câte o sură izolată dela marginea satului, o odăiță sau stână după cum am istorisit în prezenta mea expunere. Dușmanul tremura, de groază mea.

Din cauza dormitului pe iarbă veze și a trecerei mele îmbrăcat prin râuri, am căpătat dureri reumatice iucurabile.

Am suferit îngozitor, inima a fost continu zdrobită de durere și de umilințele îndurate. Am fost sub puterea slăbiciunii trupesti și morale.

Mijloacele de represiune ale germanilor nu au putut înăbuși în mine glasul conștiinței și al dragostei de patrie, glasul neamului meu iubit, revoltat de atâta cruzime și barbarie cum nu se mai văzuse și care fac rușinea secolului și a națiunii teutone.

Natura cu templul ei, romanticele și pitoreștile pozițiuni ale țării noastre pe unde mergeam spre front nu era pentru mine numai un îndemn la poezie și regulegere, de suferințele lagărului, de istovirile nervo seci un îndemn la moarte.

Am cutreierat locuri neumbrate.

M-am jertit nu pentru glorie, ci pentru că așa am crezut și a cerut inima mea de român și ostaș.

Acestea sunt faptele pe care le scriu în al șaptelea an de când s'a petrecut.

— Sfârșit —

Nicolae Ghițescu
Locol. în retragere

Sfințirea Cimitirului de onoare dela Hanul Konaki Județul Tecuci

de Colonel A. Grigoriu

Cu mare solemnitate s'a făcut sfințirea Cimitirului de onoare din Gara Hanul Konaki și a Troiței ridicată de Societatea „Cultul Eroilor” în mijlocul Cimitirului.

turilor comunelor din județul respectiv asemenea și din județele apropiate.

Armata a fost reprezentată prin Domnul General Nedeianu, și printr'un ofițer superior

Troiță în cimitirul dela Hanul Konaki (Tecuci)

Cimitirul frumos împodobit cu drapele și troița acoperită de flori aduse de săteni, dădeau un aspect impresionant.

La această festivitate au luat parte D-nul Prefect al județului însoțit de toate autoritățile administrative, școlare, cum și reprezentanții ai

ca delegat al Ministerului de Răsboi, cari au depus coroane și flori.

Maiorul Zabuliki din partea Garnizoanei Tecuci, cu o companie de infanterie și o escadriță de avioane de luptă.

Au participat asemenea, văduvele, orfanii

și o imensă mulțime de locuitori ai județului cum și a altor județe din apropiere.

Serbarea a început printr'un serviciu religios făcut pe o estradă ridicată special în fața Troiței, de către S. S. Protoreul asistat de 6 preoți.

După terminarea sfințirii Cimitirului s'a făcut sfințirea Troiței.

luptelor dela Nămolosa din Iunie 1917 — după care Primarul comunei I. C. Brătianu luând în primire Cimitirul și Troița, a declarat că le va păstra și îngriji cu toată datoria ce-i incubă această măreață amintire a eroilor.

Delegatul Ministerului de Război și al Ministerului de Interne, laudă în cuvinte înălțătoarea opera ce înfăptuiește Soc. Cultul Eroilor,

Apoi au urmat cuvântările:

A vorbit S. S. Protoreul arătând însemnătatea solemnității.

Domnul Prefect al județului ca Președinte al comitetului județean Tecuciu, incredințând D-lui Primar Cimitirul de onoare și Troița spre pioasa îngrijire. — Această grijă cade în sarcina Primarului comunei I. C. Brătianu, ca fiind cea mai aproape de Cimitir.

D-nul General Nedeianu a făcut istoricul

Comitetul Central, în toată țara.

Căpitanul Popescu Al. Comandantul Companiei de Jandarmi Tecuciu și membru în Comitetul Județean al Societății, face un călduros apel la asistență pentru a se pune candelă la toate mormintele, lucru ce s'a înfăptuit pe loc strângându-se peste 70 candelă.

Tot timpul serbării a evolat escadrila de avioane, iar la terminare au defilat trupele prin fața Troiței.

MOARA CU ABURI

ED. PROHASKA Fii

Sannicolaul - Mare

Jud. Timiș-Torontal

MOARĂ CU VALTURI

PAUL WAGNER și FII

ARADUL NOU ȘI MUREȘEL

Fabrică cele mai bune calități de făină de grâu

MOARĂ CU ABURI

Societate Anonimă

Lowrin

Jud. TIMIȘ-TORONTAL

EUGEN LAYDA

Cofetărie de primul rang

CLUJ. — PIATA UNIREI, 29

Fiii lui „Daniel Fullajfar“

∴ FABRICA DE PIELE ∴
 () Sannicolaul-Mare (BANAT) ()
 FONDAT 1873

Blancuri pentru curelări

∴ Negre și culori ∴

Mărgini și gături

Vaché-cronpoane

Vaché - Jumătăți

Vaché - Gături

Vaché - Poale

Prima Moară sistematică

EDMUND KOLB

Sânnicolaul-Mic

Fabrică făină de toate calitățile similare
 cu ale celor mai sistematice fabrici

Frații KIRSCH

Moară cu aburi

Atelier de mașini

Turnătorie de metal

DETA

Jud. Timiș-Torontal

FABRICA DE TIGLE

POLLATSCHEK & Co.

ARAD

*Fabrică țiglă și cărămidă
 de prima calitate*

Restaurantul Transilvania

Vasile Dejan

BRAȘOV

Promenada Regele Ferdinand

Local de primul rang

Restaurant românesc

Moara Cilindrică DETA

BESINGER & SCHERER

DETA

Jud. TIMIȘ-TORONTAL

Societ. Rom. pentru Industria de Bumbac

Capital social deplin vărsat Lei 25.000.000

Fabrici în București: Splaiul Abatorului, 20 și Șos. Iancului, 30

Administrația Centrală: Splaiul Abatorului No. 24, București

Adresa telegrafică „BUMBAC“ București. Telefon No. 51/90

Torcătorie de bumbac, țesătorie, boiangerie și apreturi

PRODUSE: Fire de bumbac nealbite, albite și vopsite, Americă, Oxforduri și diferite țesături colorate pentru autorități și comerț.

F A B R I C A

DIMITRIE MARCULESCU

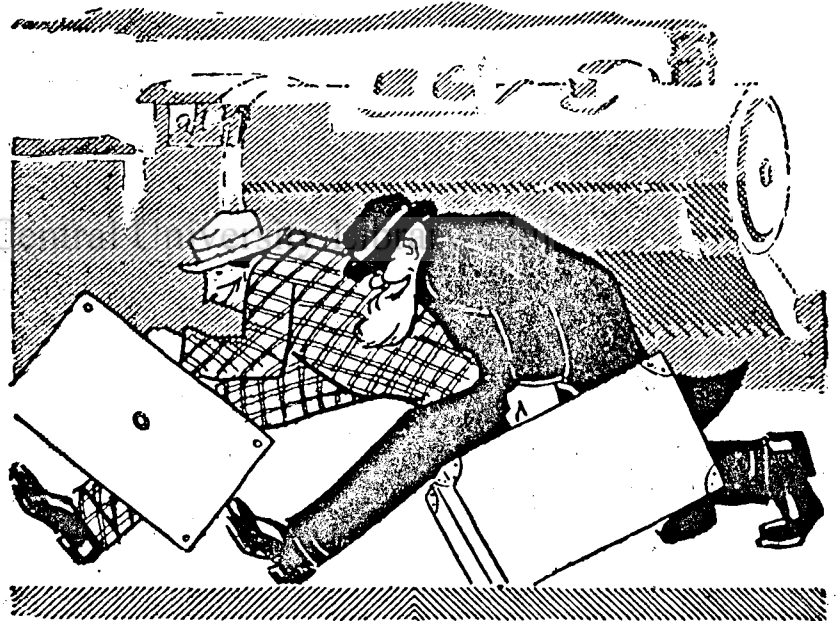
se impune ca prima industrie
de articole de voiaj.

Amenajată după marile indus-
trii din străinătate.

Desfide orice concurență

— Str. Sărindar 12 —

Telefon 377/30

„Prevederea“

Societate Anonimă Română de Asigurări. — Brăila

Capital Social Lei 10.000.000.— Rezerve Lei 32.000.000.

Rezerve la finele anului 1926 peste Lei 50.000.000

Totalul capit. asigurate de soc. dela începutul activității (1920) până la finele anului 1926 peste Lei 41.834.250.000. Totalul daunelor reg. și plătite până la finele anului 1926 peste Lei 163.938.750

Primește asigurări contra riscurilor de incendiu, transport (maritim, fluvial și terestru), grindină, furt prin spargere, accidente, automobile, geamuri și oglinzi, viața și capitalizare în condițiunile cele mai avantajoase / Tranșează orice eventual diferend pe cale

* * de arbitraj. / Are agenții în toate localitățile principale din țară. * *

Nimeni nu se poate atinge de faptul că
Veritabilul Frank

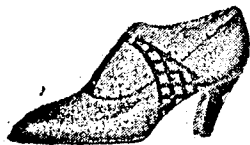
cu râșnița de cafea
este cel mai bun și cel mai fin adaus
la cafea boabe

Higienică se garantează un gust fin
iar marea sa spornicie-o întrebuintare
avantajoasă. Inșă trebuie să fie

Veritabilul Frank

Această garanție există inșă numai
atunci dacă pachetele poartă marca
de fabrică „Râșnița de cafea”
HEINRICH FRANCH SOHNE S. A. R.

București-Brașov

GASTON MIHAILESCU

CENTRALA:
CALEA VICTORIEI No. 122
SUCURSALE:
BUCUREȘTI, Str. G-ral ANGELESCU, 90
SINAIA: CAZINO

FRIEDERIC CZELL și FII
GRUPA Dr. WILHELM CZELL

Centrala Brașov

FABRICA DE SPIRT: CRISTIAN-SIBIU

○○○

FABRICA DE BERE: CLUJ

○○○

Fabrica de Liquer, Rom, Cognac

EN. GROS Vinuri și Spirt EN. GROS

BRAȘOV - SIBIU - CLUJ

Fabrica de sticlă Ardeleană S. A.
DICIOSANMARTIN

Produce diferite sorturi de sticlă;
printre alte specialități, se menționează:

Sticlă împletită cu sârmă pentru
guri de canal și de beciuri

**Bancă pentru Agricultură,
Industrie și Comerț**

SOCIETATE ANONIMĂ

Se ocupă cu toate
Operațiunile de Bancă

CAPITAL LEI 5.000.000

DEJ

Adre. a telegrafică: „GIKERT” / TELEFON: 33 și 83

PIELĂRIA ȘI CONFECȚIA ROMÂNĂ

D. MOGIORNIȚA

București. — Strada Apele Minerale No. 31-33.
Telefon 36/74 — Telefon 36/74

Talpă, Blancuri, Iufturi, Pielărie fină,
Boxuri negre și culori,
Chevette, Mașini, etc.

Incălțăminte de lux „Sistem Good-Year”
Militară și Civilă asemenea

Confecțiuni militare și civile
de tot felul

Prima Fabrică din Maramureș

Pentru Mobile indoite și
Mărfuri de Lemn, S. A.

Sighetul Marmației

Fabrică tot felul de mobile de lemn
curbat cea mai fină execuție.

UZINELE DE FIER ȘI DOMENIILE
DIN **REȘITA** S. A.

CAPITAL SOCIAL: Lei 750.000.000

Locomotive pentru cale îngustă și normală șine, macazuri,
plăci turnate, poduri, vagoane, etc.

MOTOARE, DINAMURI, GENERATOARE

Transformatoare, instalațiuni complete de Centrale electrice, Atelier de construcțiuni
pentru aparate și unelte pe sondaj. Sape, Lărgitoare, Geale, prăjini de sapă, etc.

Fabricate: Fier în bare și fasonat, fier brut, tablă, piese de oțel forjat, buloane și nituri, etc.

Armament și munițiuni

UNELTE ȘI MAȘINI AGRICOLE

Mine, Uzine și Domenii la Reșița, Anina, Oravița, Bocșa, etc.

Reprezentanța Generală

„S O C O M E T”

Societate Comercială Metalurgică S. A.

Telefon 10/98

București, Calea Victoriei 51,

Telefon 77/24

SOCIETATEA CONTINENTALA

PENTRU COMERȚUL FIERULUI

KERN & Co.

Reprez. gen. din Uzinele de Fier Witkowitz
Cernăuși, Str. Miron Costin No. 7. (fost Maria Teresia)

Depozite: Str. Sălcilor (Weidengasse) 14—28
Adresa teleg: Ferrokontinent, Cernăuși. Telefon 240

Fier și Taibă: Fier brut pentru turnătorie, „Halbzeug”, fier în bare, fier fasonat, fier laminat, fier larg și universal, fier pentru beton armat, sârmă cilindrică pentru fabricarea de cuie de sârmă, fier plat laminat la rece, suporturi de construcție, echeri. Tablă de Teșchia, originală, de orice categorie, albă galvanizată, tablă pentru cazane, tablă de oțel, arbore de transmisii, etc.

Țevi: Țevi negre și galvanizate, țevi pentru sonde, țevi fierbătoare pentru cazane, locomotive și locomobile, fittinguri, flanșe, armături, țevi de fontă cu mufe sau flanșe cu piese fasonate, serpentine pentru orice scop, țevi ondulate, baloane de oțel, pentru oxigen și hidrogen.

Alte fabricate: Cazane de tot felul, rezervoare pentru apă, spirt, țigeti, etc. Construcții de poduri de fier și edificii de tot felul. Butoaie cu barele de fier pentru petrol, benzină și spirt. Funduri de cazane. Șine c.f.r., tramvae și mine. Traverse pentru linii înguste. Instalațiuni de uzină și mine. Aparatură pentru fabrici chimice, fabrici de ciment, rafinerii de petrol, destilațiuni de gudron, macarale și tot felul de instalațiuni de transport, cărămizi refractare și pământ refractar, etc.

Fondată în anul 1869

Telefon 239

Prima Fabrică Bucovineană de Bere și Industria Spirtului S. A., Cernăuși

„BERESA”

Recomandă berile sale de calitate cea mai fină, făcută de grade superioare și produse din cele mai excelente materii, ca:

Bere Specială „IMPERIALĂ” și cea mai fină

„BERE JUPITER” o bere neagră specială „PORTER-ENGLEZ”

care este nutritivă și cu gust eminentă, cât și spirtul cel mai fin,
rafinat din aparatul sistem „Barbet”

VICTORIA Societate Anonimă Franceză

Pentru Exploatarea, Industria, Comerț și transp. Petrolului
Capital 12.000 000 Franci

Sediul Social: PARIS, - Rue Vignon No. 42

Adresa Telegrafică
PETRORIA - PARIS

○○○○

Telefon Louvre 23-23
R. C. Seine No. 121-465

STABILIMENTE

Gennevilliers (Seine) 156 Rue de Caboeufs
Giullervall (S.&O.) Téléph. Pussay No. 7

**Țiței, Produse brute și rafinate, Carboanat
național, Benzol, Benzină, Gazolină,
White Spirit, Spirit denaturat și methllat**

○○○○○

Sediul Secundar Legal și Direcțiunea G-rală
PLOEȘTI, — Calea Romană 32
Telefon No. 50/4

S. A. Forestiera din Lomaș

Arad, Bulev. Regele Ferdinand (22) 4

Cea mai mare întreprindere forestieră
din România, atât lemne esențe tari,
cât și esențe moi. Ferestrele cu aburi
în Galași - Ferestrău, Satu - Mare -
Ferestrău și Homorod - Cohalm.

Exploatări de păduri în toate regiunile
Transilvaniei

FABRICA DE CAELE
ȚINTE, ȘURUPURI, CUIE, etc.

O. MUSTAD & FII

G A L A Ț I: Specialități

CAELE marca „COROANA“

„VITROMETAN“

FABRICA de STICLĂRIE S. A. MEDIAȘ

Produce toate felurile de:
BUTELII DE CULOARE VERZUIE

Ga sticle pentru:

Vin, Bere, Borviz, Lichior, Damigene,
Boloane de Sticlă etc.

Producția zilnică 25.000 sticle.

TRANSPORTURI INTERNAȚIONALE

FRAȚII UNTERER
SUCC. FRAȚII TRIGARSZKY

BIUROU DE EXPEDIȚIE ȘI VAMUIRI

○○○○

Central-Telef. 101 Te'egr. Trigarszky Sibiu Telef. Gării 255

Blurou de informațiune pentru străini

SOCIETATEA

„FORAKY ROMANEASCĂ“

Direcțiunea: Ploești, B-dul Independenței No. 7
Adresa telegrafică: „Rafor“-Ploești. Telefon: 69/4

SONDAJE IN ACORD ȘI PARTICIPAȚIE

Pentru: Petrol, Cărbuni, Gaze naturale,
Minereuri, etc.

Până la cele mai mari adâncimi și în orice fel
de terenuri, cu

APARATE HIDRAULICE MODERNE

Prevăzute cu dispozitive pentru extragerea
de sămburi (caroté) dela orice adâncimi
și pentru trecerea rapidă dela sistemul Hydraulic
obișnuit la sistemul Potativ sau Canadian uscat
și Pensylvan.

Execută: Puțuri de Mină și Galerii
în orice terenuri, pentru

Exploatări de Petrol, Cărbuni, Minereuri, etc.
Utilizând cele mai moderne procedeeuri

(Congelare, Cimentare, etc)

Furnizează tot felul de mașini și scule de sondaj

Ca: Fricțiune de lăcărît, Țije de sondaj
pline și Goale, etc.

UZINELE METALURGICE UNITE

„TITAN, NADRAG, CALAN“

— SOC. ANONIMĂ ROMANĂ —

Capital Lei 300.000.000 deplin vărsat

Adresa Telegrafică: METALUNIT, Tel. 51/39, 83/25

U Z I N E L E :

Titan, Galați—Nadrag, Gavojdia—Calan, Drișeni,
Muntele Ferdinand—Minele de Fierfeliuc

UZINELE NOASTRE PRODUC :

Tablă neagră	Fontă
Tablă plumbuită	Fer laminat
Tablă galvanizată	Cue și sârmă

Toate articolele de tucerie, plite, ceane, sobe,
tuburi pentru canalizări, scurgeri, etc.

Din minele dela Teliuc se extrag peste 6000 vagoane
de fier anual.

Toate aceste produse se desfac prin: Soc. Socoment
Reprezentanța noastră Generală, București, Calea Victoriei 8 și Biurourile de vânzare O. Ausschitt & Co.
unul la București, str. Clemenceau 3 și altul la Galați
str. Portului, pentru rayonul Moldova și Basarabia.

Societate Anonimă Forestieră

FELTRINELLI

Tâlmăciu Jud. Sibiu

Fabrici de Cherestea

Gatere, etc.

I. MUSGHONG & Comp.

Fabrici de țiglă și cărămidă

— LUGOJ —

Telefon: 43. — Adresa Telegrafică:

„Muschong Lugoj“

Fabrică:

tot felul de țiglă și cărămidă

Fabricatele:

sunt garantate că nu conțin piatră de var și salitru

La cerere:

se trimit oferte și mostre gratis

Producția anuală:

30 milioane bucăți

Băile Minerale

— BUZIAȘ —

Telefon: Direcțiunea Băilor: 25

Fabrica de Acid carbonic: 18

Adresa telegrafică: „Muschong Buziaș“

Băile Minerale:

Sezonul dela 15 Mai până la

15 Septembrie

Lichidarea de acid carbonic natural și Uzine de apă minerală

A LA SAMARITAINE

Maison L. Benarovo

Telefon 11/80

Toujours bien assortie en:

Tissus Haute-Nouveauté Garnitures pour Robes, Confections Corbeilles de mariage, Rubans, Gants, Violettes etc.
En Gros — Prix fixe — En Detail

HANN & Comp.

SOC. AN. DE COMERȚ PENTRU
MAȘINI ȘI ARTICOLE TECHNICE

CLUJ

Str. Regina Maria, No. 11

**Mare depozit pentru
Articole Technice
Uleiuri, Mașini Agricole, etc.**

„PETROL FORAJ” Societate Anonimă
Minieră Română

Capital Social Lei 100.000.000

Turnătorie de Fontă și Bronz

Ateliere de: **Mecanică, Fierărie, Strungărie, Lemnărie, Modelărie, Reparații de vagoane și locomotive**

Ateliere speciale pentru fabricația de: **Bohrkrane, Geamlăcuri, Troliuri și tot felul de aparate de sondaj**

— Lucrări de Foraj la Moreni și Runcu —

BANCA CENTRALA ȘVABEASCA

Societate pe Acțiuni

Fondată: 1895

Capital Social: Lei 8.000.000 - Rezervă: Lei 9.250.000

CENTRALA:

TIMIȘOARA-ȚETATE

Piața Unirii No. 9

25 Sucursale în BANAT 25 :-:

Se ocupă cu toate operațiunile de Bancă

Este autorizată pentru operațiuni de Devize

GUSTAȚI BEREA BRAGADIRU
și vă veți convinge că este cea mai bună.
Fabrica de spirt BRAGADIRU
este cea mai veche industrie românească și
produce spirtul cel mai rafinat.

Desideriu Stern

Intreprindere industrială de pădure

Biourou Central Oradea, Str. I. C. Brătianu, 1
Telefon 6-88, 66-35, 7-55

Fabrică de cherestea în Oradea-Mare, Venetia și Bratca (Bihor), Cherestele de stejar, fag și brad, lemne de foc, var ars, traverse.

IOSIPH KOMPASZ

ARADUL NOU.

Depozit de fer, Vopsele, Uleiuri,
seminte și mașini

**CEA MAI MARE FABRICĂ DE
CĂRAMIDĂ CU ABURI**

Țiglele sunt neîntrecute atât ce privește
calitatea cât și confectionarea.

Dacă nu suntem reprezentați la D-voastră,
cereți imediat ofertă și mostra gratuit!
Economisiți 40% lemn de construcție și
aveți un acoperiș de casă bun, frumos
— și ușor! —

„BOHN” Jimbolia
(Zsombolya) Banat

EXPLOATAREA PADUREI

„HĂLMAGIU“

„ARĂDANA” Soc. Comercială și Industrială
E. FRAȚII SPIZ

Producenți de lemne

Blurul Central:

Arad, B-d. Regina Maria, 9

FABRICA DE CĂRAMIDA

DIN DETA S. p. a.

D E T A

Jud. TIMIȘ-TORONTAL

Fabrica de hârtie PETRIFALAU

Societate Anonimă

Pétrifalau Iână Sebeșul-Săsesc

— JUDEȚUL SIBIU —

Fabricațiunea anuală:
5 milioane kilograme

Hârtie ministerială

Hârtie velină tip normal

Hârtie semi-velină

Hârtie de scris (concept)

Hârtie de tip nestimată

Hârtie specială

Fabrica de BERE ȘI MALȚ

Ca societate pe acțiuni din Sannicolaul-Mare

Bere Salon blondă

Bere Poster neagră

Specialități: Coroana specială
blondă

Fabricară și Malț.

„STEUA ROMANIEI“

Societate Română de Asigurări

Direcțiunea Generală în București, Bd. Elisabeta 19,

Direcțiunea regională pentru Bucovina și Basarabia,
la Cernăuți Str. Timpului, 4Sub-Direcțiunea pentru Transilvania și Banat, la Brașov
Str. Târgul Grăului, 4Reprezentanța generală pentru București
Bd. Elisabeta, 10 (proprietatea societății)

Agenții în toate orașele principale ale României Mari

Asigurări în ramurile: Incendiu, Accidente, Grindină,
Furt, Răspundere civilă. — Transport (maritime,
fluviale și terestre). — Asigurări asupra Vieței,
după cele mai ingenioase combinațiuni Pentru
informațiuni a se adresa Direcțiunii Generale în
Reprezentanței Generale în București, Str. Carol
No. 19, la Direcțiunea Regională Cernăuți, la
Sub-Direcțiunea Brașov și la toate agențiile
Societății.

SECȚIUNEA PROECTARILOR

A uzinei electrice din Sibiu, S. P. A.

Se însărcinează cu următoarele lucrări necesitare
de pe urma construirii sau măririi uzinelor elec-
trice prin forță hidrolică sau motori termici, a în-
stalațiunilor de forță mecanică de orice fel, de căi
ferate industriale și electrice, etc.

1. Cercetări preliminare, întocmire de proiecte și de devize
estimative. 2. Calculări de exploatare și de rentabilitate.
3. Procurări de efecte. 4. Examinarea și darea avizului asu-
pra ofertelor prezentate. 5. Întocmirea contractelor de întreprindere
și de garanție. 6. Supravegherea execuțiunii construcțiunilor.
7. Examinarea lucrărilor cu ocaziunea recep-
țiunii definitive. 8. Examinarea de compturi generale (a
situațiunilor definitive).

DE PE URMA INSTALAȚIUNILOR DEJA EXISTENTE:
1. Darea avizului și economizarea. 2. Controlul exploatarei.

„NEGRU DE FUM“

Societate anonimă Română

Dicosânmartin

